

הַנְּנִי

לציון 78 שנים להשבעת צה"ל

הנני נשבע(ת) ומתחייב(ת) בהן צדקי
לשמור אמונים למדינת ישראל, להוקתה
ולשלטונותיה המוסמכים, לקבל על עצמי
ללא תנאי וללא סייג עול משמעותו של
צבא-הגנה לישראל, לציית לכל הפקודות
וההוראות הניתנות על-ידי המפקדים
המוסמכים ולהקדיש כל כוחותי ואף להקריב
את חיי להגנת המולדת ולהדות ישראל.

מפקדים ומפקדות,

לפני 78 שנים (ב-27 ליוני 1948) התקיים **טקס ההשבעה הראשון** בצבא ההגנה לישראל.
לקח חודש מאז הקמתו של צה"ל לקברניטי המדינה והצבא להחליט מה עושים עם העניין הזה של השבועה. אם
צריך, ולמה צריך, ואיך צריך.

ויחסית לחודש עמוס בלחימה, אי אז בתש"ח- הם דנו על זה לא מעט. חלק מהדיון היה על הנוסח, וחלקו על עצם
הצורך בשבועה. "מדוע זה נחוץ?" שאל בן גוריון כדי לענות, "[מפני ש]יש בשבועה **משהו חגיגי אצל האדם**. בשעה
שהוא נשבע נותן בכך את המכסימום של התחייבות. זה נחוץ, מפני שתובעים ממנו הרבה. אבל צריך **שגם חברו** יהיה
בטוח בו באופן מכסימלי". איזו תובנה יפה זו. שהשבועה היא לא רק כדי שאתה תישבע, אלא גם כדי שתשמע את
שאר הפלוגה נשבעת. כך או אחרת, דנו, סיכמו- **והתוצאה בהחלט עומדת במבחן הזמן**.

כמה אפשר לומר על הטקסט הזה. **וכמה תבונה יש ב-45 המילים המצומצמות שיש בו**.
ובשאיני קורא את הטקסט הזה אני חושב שזכינו לחיות בתקופה שבה כל רסיס בו, כל מילה ופסוק- מקבלים משנה
תוקף.

ה"הנני", ראש וראשון. בתחרות שתתקיים פעם בין מילים בשפה העברית שטעונות בעומק של משמעות- "הנני" תגיע
לגמר. נושאת על גבה אלפי שנים של התייצבות, של מסירות;
ההכרה בכך שהמשמעת היא "עול", והיא מעולם לא נועדה להיות נוחות; הכפילות של ה"ללא תנאי וללא סייג", כי הרי
אין סוף לתנאי ולסייגים שאפשר להערים; הקדשת הכוחות;
והסיום **"להגנת המולדת ולחירות ישראל"**, שאני שומע אותו באוזניים אחרות ובלב אחר מאז אותו יום בשבעה
באוקטובר, **מהווה את תמצית המאחד והמלכד בצה"ל וקריאת קרב שאין יפה ממנה**.

אנו משרתים בתקופה הדורשת הקרבה. הקרבה של משאבי גוף, נפש, זמן, משפחה. וכן, גם הקרבת חיים. ואפשר
לחשוב על הסערות בהן אנו נתונים בשנים האחרונות, כעל **אתגר של שמירת שיווי משקל**. מעין "נחום תקום" שצריך,
לא משנה מה- לחזור למצב היסוד שלו, להפגין חוסן.

הסוד, בכל נחום תקום הוא מרכז הכובד.

והשבועה היא חלק ממרכז הכובד הזה. לצד המורשת, ולוח השנה שלנו, ומגילת העצמאות, והפקודה והמשמעת,
והטקס והסמלים.

לפני מספר שבועות קיימנו **בית מדרש** על הטקסט הזה. מספר אנשי רוח, מפקדים, משפחות שכולות וסגלי חינוך. אחת המשתתפות, קצינה שפיקדה בעבר במחווה אלון והיום אחראית על סדרות החינוך לטירונים הלוחמים, נזכרה כיצד בטירונות היה **חייל אחד, עולה חדש, עם עברית משובשת**, שניסה לגשר על הפער תוך כדי תנועה. בחזרות לשבועה, דובר העניין של ה"אני נשבע" ו"אני מצהיר", ומפה לשם הגיעו לטקס. וברגע האמת, בגרון נחר, ובכוונה שלמה ומתוך התרגשות עזה- הוא נשבע אמונים: **"אני משביר! אני משביר! אני משביר!"**. ואיכשהו, נזכרה המפקדת- עד היום, ה"משביר" הזה, זו אולי **שבועת האמונים היפה ביותר** שיצא לה לשמוע.

אולי כי יש ברגע הזה משהו חזק ממילים, כמו בכל ברית. **ואם שבועה היא ברית, יש ביום הציון של ההשבעה הראשונה מעין חידוש הברית.**

שמעתי פעם מהרב דני סגל שבכל חתונה שאליה אתה מגיע כאורח, אתה קצת מתחתן שוב.

זה הולך איתי מאז- ואני נזכר בזה גם **בכל טקס השבעה שאני מגיע אליו. מזכיר לעצמי שזו גם השבועה שלי. שזה גם ה"הנני" שלי.**

וזו אולי הטקס היחיד שכולנו עברנו אותו. לא משנה מי אנחנו או לאיזה מסלול התגייסנו. כולנו. **כל מי שלובש מדים נשבע את השבועה הזו. כרת את הברית הזו. ואפשר וצריך לחדש אותה.**

יש בה מעט שמחזיק כל כך הרבה. מעין צופן שהונח לפני עשורים, כדי לשרת אותנו גם היום, מול אתגרי הממלכתיות, מול סערת המלחמה, מול הצורך להקדיש את כל הכוחות בולם.

"עם שבועתנו הנאמנה למדינתנו, נכריז ביום זה קבל עם, עולם ומלואו – **כי נשבענו לא להניח לנשקנו, לא לחסור מעצמנו כל עמל ותלאה, לא להירתע מכל קרבן שיידרש**, עד ימוגר האויב הזדוני ויושבן שלום עדי עד בארצנו- מולדנו..." כותב יעקב דורי, הרמטכ"ל הראשון, בפקודת היום המפורסמת לרגל יום השבעת צה"ל ומסיים במילים: "יהיו **טוהר הנשק, הנאמנות והמסירות** לענייני האומה, הדביקות הקנאית במוסר הישראלי של ההגנה העברית – **עמוד האש ההולך לפני מחנות צבא הגנה לישראל.** תהילת נצח להגנה העברית! יחי צבא ההגנה לישראל!"

אז מה עושים עם זה?

אולי פשוט כמו ביום נישואין- מנסים לא לשכוח, לא לפספס.

אולי **עוצרים ביום ראשון**, בפתיחת שבוע, או רגע לפני שמתחילה הכנת הסגל, במסדר לפני שיוצאים להתרעננות, או בטקס של החטיבה או הגדוד, בפורום המפקדים או בשיחת הפלוגה **וחוזרים לטקסט הזה**. מזכירים לעצמנו שלפני כך וכך שנים, כשלא היה ברור מה יעלה בגורלה של חירות ישראל, ושל המולדת שעליה מגנים- **נשבענו אמונים. אז כהיום.**

תא"ל, סמואל בומנדיל
קצין החינוך והנוער הראשי

איגרת קצין החינוך והנוער הראשי

"אין עם אשר יסוג מחפירות חייו"